

LUISTER EENS UIT

MAANDBLAD VOOR DE KRIJGSGEVANGEN
NEDERLANDSCHE ONDEROFFICIEREN
TE KOBIERZYN
DIR. J. J. V. D. WEGEN

Inhoud

Stormsein neer

Het schip van onze kampkrant heeft zijn eersten storm achter den rug en heeft daarbij tevens het bewijs geleverd volkomen zeewaardig te zijn. Een storm welke gelukkig slechts kort duurde en in ieder geval dit voordeel met zich meebracht dat de bemanning met een gerust geweten een gedeelte van den last over boord kon zetten om dezen in nieuwe havens door betere te vervangen.

„Luister eens uit" heeft van den beginne af een beroep gedaan op alle kampbewoners, een beroep waaraan niet altijd gehoor is gegeven. Thans zijn de symptomen er welke er op wijzen dat aan den „komkommertijd" een einde is gekomen en dat velen zich opmaken om te gaan behooren tot de geregelde medewerkers van ons blad.

Niets is ons meer welkom dan dat, want het beteekent een behoorlijke schrede vooruit op den weg naar ons ideaal:

Een kampkrant van allen voor allen.

Er is echter nog iets anders. „Luister eens uit" verkeert in de bijzonder gelukkige omstandigheid met een zoo groote oplaag te kunnen verschijnen dat iedere kampbewoner zijn exemplaar kan ontvangen. Maar dan moet ook iedereen zijn exemplaar afnemen.

Dat dat niet altijd gemakkelijk gaat weten wij, doch waar een wil is, is een weg en op ons rust de plicht doeltreffend samen te werken tot instandhouding van onze krant, welke eenig is in haar soort en ongetwijfeld aan de spits staat van alles wat op dit gebied, in de kampen waar Nederlandsche krijgsgevangenen zijn, wordt geboden.

„Luister eens uit" verschijnt vanaf dit nummer met een nieuwe kopteekening. Het symbool is gebleven, alleen het uiterlijk heeft een wijziging ondergaan. Deze wijziging duidt niet op een koersverandering. Zij bedoelt te zijn de uitbeelding der nieuwe lading en hoopt te zijn de uitbeelding van den nieuwen geest van kameraadschap, waarmede ons blad zal worden ontvangen.

„Luister eens uit" gaat, naar wij verwachten, een nieuwe bloeiperiode tegemoet. Een periode waarin zal blijken dat alle kampbewoners bereid zijn hun beste krachten te geven om het de redactie mogelijk te maken iederen keer weer met een frisch uitgevoerd tijdschrift voor den dag te komen, waarvan de inhoud aan de wenschen, welke uit het kamp naar voren worden gebracht, beantwoordt.

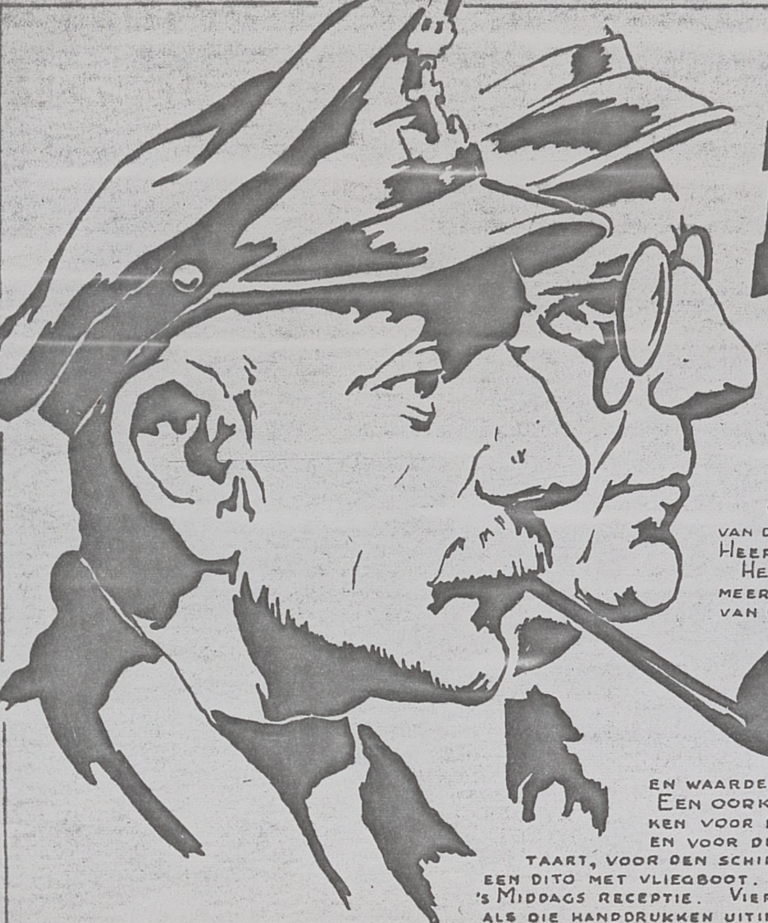
Een periode van drukke werkzaamheden vooral voor onze Illustrators, die zich inmiddels met een ontembaar enthousiasme aan het werk hebben gezet en daarom alleen reeds ons aller waardeering verdienen. Zij geven het voorbeeld, U volgt.

J.J.v.d.Wegen
107284.

FEEST IN "369"

8 Maart - 9 April. Twee hoogtijdagen in het leven van de Nederlandsche 369-ers. 8 Maart Schipper Heerschap 44 jaar en 9 April majoor Tromp 45.

Het was te voorzien dat deze dagen niet zonder meer voorbij zouden gaan. 's Morgens bij het appel van elf was de spanning haast tastbaar.

De Feldwebel schreed langs de gelederen: Een, twee, drie, vier, vijf..... Dank U. Volgende barak. Wat duurde het uitmaal lang. Eindelijk barak 17 klaar..... Omzwenken.

Treffende momenten, dat uitreiken van de cadeaux, waarmede de kampelingen blijk gaven van hun sympathie en waardeering voor beide steunpilaren.

Een oorkonde voor beiden en onder de vele geschenken voor den schipper een schip: De Noord-Brabant en voor den majoor een vliegtuig alletwee op een taart, voor den schipper een aschbak met ankers, voor den majoor een dito met vliegboot.

's Middags receptie. Vierhonderd handen drukken is een karwei, maar als die handdrukken uiting geven aan kameraadschap, echte kameraadschap, dan is het een prettig karwei.

En zóó zullen de twee stuurhutters het gevoeld hebben.

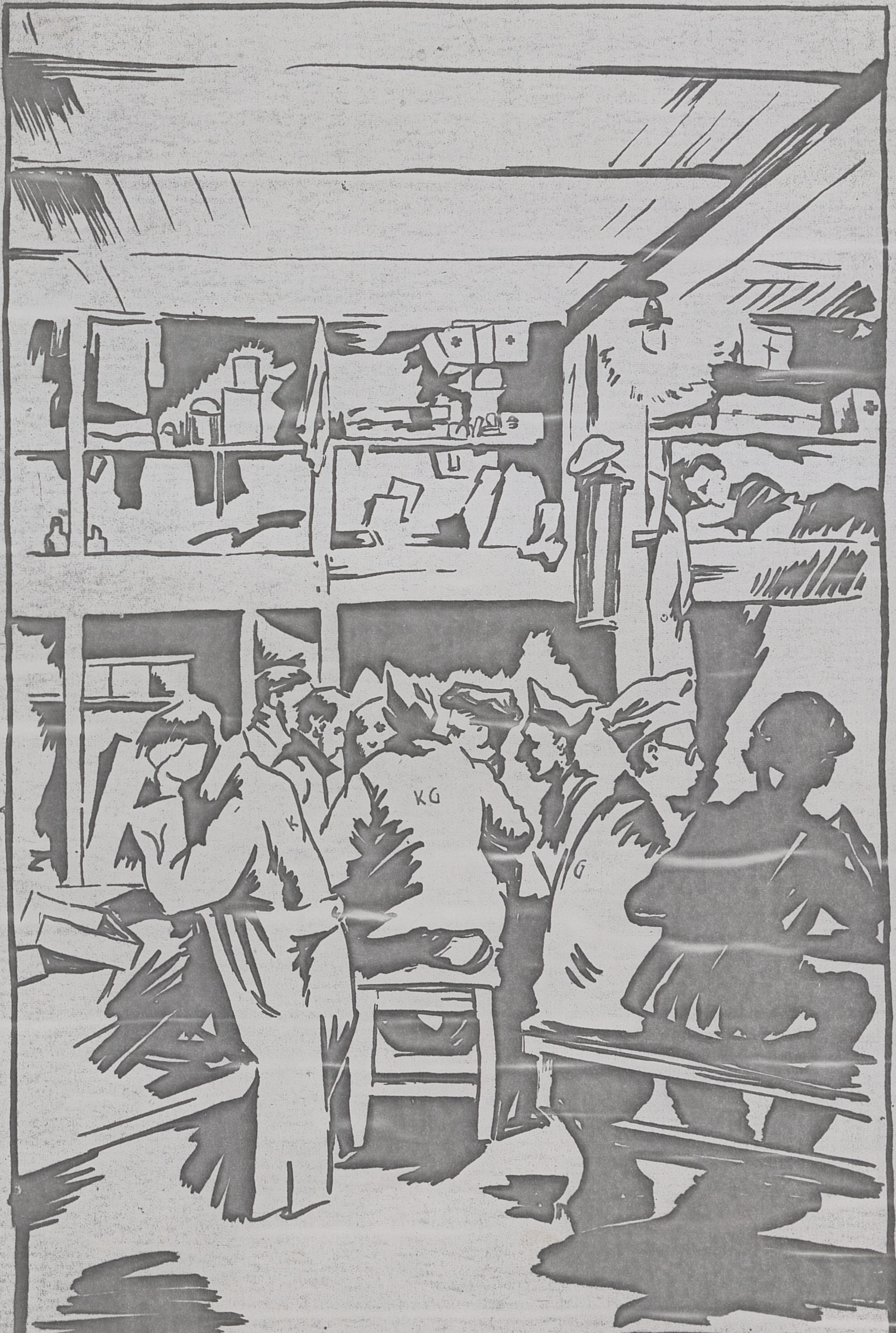
8 Maart was het mooi weer. En dat zette specialen luister bij aan den spontaan opgekomen optocht welke besloten werd met een serenade (niet à la Toscelli, maar zooals alleen krijgsgevangenen dat kunnendoen), welke op haar beurt haar besluit vond in een daverend hoerageroep dat doorklonk tot op..

9 April, ook mooi weer, waarop de verjaardag van Tromp besloten werd met een allegorischen optocht, waarvan hieronder een beeld, dat meer dan veel woorden, ons dat schouwspel weer levendig voor den geest brengt. Een optocht, zoo een, twee, drie maar in elkaar gezet, doch die door het enthousiasme waarmee het heele geval in elkaar gedraaid was en den humor welke er uit sprak een onvergetelijken indruk èn op den jarige èn op de toeschouwers heeft gemaakt.

8 Maart - 9 April. Twee feestdagen voor 369. Want toen waren Heerschap en Tromp jarig!

J.J.V.D.WEGEN
107284.

KG
K
G

West-Indië

Wanneer in het algemeen gesproken wordt over Nederlandsch-Indië wordt veelal uitsluitend gedacht aan onze Oost. Zeer weinig menschen denken dan dat er ook wel van West-Indië sprake kan zijn. Hoe komt het toch dat het meerendeel der menschen als zij van onze overzeesche gewesten spreken steeds maar denken aan Insulinde? Mijns inziens is dit hoofdzakelijk te wijten aan de onvoldoende bekendheid met de gebieden op het Westelijk halfrond. Burgerambtenaren, koloniale troepen, menschen werkzaam in de cultures gaan naar den Oost en men staat er eenvoudig niet bij stil dat er nog West-Indië is. Duizendmaal jammer is dat, want West-Indië is in verhouding heusch niet minder van beteekenis dan Oost-Indië. Het financiëele gedeelte moet toch niet den doorslag geven, wanneer wij aan onze gewesten denken. Onze gedachten moeten toch uitgaan naar de menschen die daar wonen, Nederlandsche onderdanen. Kunnen we ze vertrouwen of beschouwen ze ons als hun onderdrukkers? Kennen ze onze mentaliteit, onzen volksaard, ons streven en wij de hunne? Nederlanders weet dan dat ons West-Indië en in het bijzonder Suriname zich onverbreekbaar verbonden weet met Nederland, en de bewoners zich zonder eenig voorbehoud Nederlanders gevoelen en dit wenschen te blijven. Het Moederland kan immers op Suriname rekenen en omgekeerd Suriname op het Moederland. Laat dit wederzijdsche vertrouwen de pijlers zijn die de beide landen verbinden. Na deze inleiding op reis en koers West Indië. Ik wil U hier een reisbeschrijving besparen en een voor een de eilanden en voorts in het bijzonder Suriname onder de loupe nemen.

Het eiland Saba is een berg die uit zee oprijst pl.m. 150 m hoog. Wanneer we het eiland rondstoomen blijkt het vrij klein te zijn zoodat we er geen hooge verwachtingen van behoeven te koesteren. Het mannelijke gedeelte der bevolking is in hoofdzaak werkzaam op Curaçao of houdt zich bezig met vischvangst. De vrouwen vervaardigen kantwerk. In heel West Indië en ook daarbuiten wordt dit gaarne gekocht. De landbouw is van geen beteekenis. De bevolking is vrijwel geheel Roomsch-Katholiek. Uiteraard is er een missie gevestigd die de zorg voor het onderwijs in handen heeft. We verlaten nu Saba en gaan naar St. Eustatius. Over dit eiland valt niet veel te vertellen. Er bevindt zich hier geen enkel bedrijf van eenige beteekenis. Onze reis vervolgende komen we op St. Martin aan. Dit behoort voor de helft aan Frankrijk. Men treft er paardefokkerijen aan. Het Nederlandsche gedeelte is zonder beteekenis. De plantengroei is hier weliger dan op de twee vorige eilanden. Ook hier is men voor het grootste gedeelte Roomsch-Katholiek. Typisch is dat men hier niet de Nederlandsche taal spreekt, doch Engelsch. De drie hierboven genoemde eilanden vormen tezamen de Bovenwindsche eilanden. Het klimaat is zeer gezond, malaria is vrijwel onbekend. Vervolgens zetten wij koers naar de benedenwindsche eilanden, de z.g. A.B.C.-eilanden, t.w. Aruba, Bonaire en Curaçao. Eerst iets over Bonaire. Dit eiland is van weinig beteekenis. Men treft er alleen een bedrijf aan dat zich toelegt op zoutwinning. Het zeewater wordt geleid in groote bekkens en vervolgens bloot gesteld aan de zonnewarmte. Het water verdampt, het zout blijft achter in de z.g. zoutpannen. Wanneer U aan den wal komt, ziet U op het strand verscheidene zoutheuvels die op transport wachten. Goederen- en passagiersvervoer geschiedt per schoener. Curaçao is een der voornaamste bezittingen van Nederland en wel omdat op dit eiland de grootste olieraffinaderij der wereld is gevestigd. Een groot gedeelte der bevolking vindt in dit bedrijf een goede broodwinning. Nederlandsche werklieden, tankbouwers, timmerlieden hebben er vooral in de jaren 1928-1935 een enorme verdienste gehad. Landbouw wordt in verband met de schraalheid van den bodem op zeer bescheiden schaal uitgeoefend. De fabricatie van Panamahoeden heeft een groote vlucht genomen. De bevolking is hier ook overwegend Roomsch-Katholiek. Op de scholen wordt de Nederlandsche en de Spaansche taal onderwezen. Dit is in handen van de Missie. Wat de scheepvaart betreft, de tonnenmaat van de schepen die jaarlijks Curaçao binnenloopen is grooter dan die van Rotterdam en Amsterdam tezamen. Schepen van alle nationaliteiten ziet U in de haven binnenstoomen. De taal der bevolking is het z.g. „Papiamento", een taal met een sterken Spaanschen inslag. De gezondheidstoestand is voortreffelijk. De tropische hitte wordt aanmerkelijk afgekoeld door den vrijwel permanent waaienden Oostpassaat. De temperatuur is dan ook zoodanig dat iedere Europeaan het jaren lang kan uithouden. De verdediging van Curaçao is opgedragen aan het Koloniale Leger; sedert 1929 is er een permanente bewaking door één of meerdere marine-eenheden. Ook een compagnie Mariniers is daar gestationneerd. Wanneer U Curaçao per schip nadert biedt dit eiland een kleurrijken aanblik doordat de amphitheatersgewijs gebouwde huizen met roode, groene en gele waterverf bestreken zijn. Rond het eiland zijn verscheidene aanlegplaatsen voor schepen die olie moeten innemen. (Curaçao-baai, Nicolaasbaai). Curaçao is een vrijhaven. U kunt dus daar voor een redelijken prijs zijden stoffen, eau de Cologne e.d. in onbeperkte mate verkrijgen. Deze handel is voor het meerendeel in handen van Britsch-Indiërs. Vestiging van buitenlanders wordt toegestaan op korten termijn. Het zijn vooral de Venezuelanen, die hier een druk gebruik van maken. De ligplaats der oorlogsschepen is een natuurlijke baai en heet „Het Schottengat". De hoofdstad van Curaçao heet Willemstad en is de zetel van den Gouverneur van Curaçao, onder wien de Boven- en Benedenwindsche Eilanden ressorteeren.

Aruba. Evenals Curaçao ontleent Aruba zijn beteekenis aan de olieraffinaderijen. De olieproductie op dit overigens onbelangrijke eiland steekt Curaçao naar de kroon. Vooral in het jaar 1936 heeft het bedrijf aldaar een ongekende vlucht genomen. De bevolking is zeer gemengd. Van landbouw is hier geen sprake. Ook andere bedrijven spelen hier geen rol. Het is olie en nog eens olie, wat de klok slaat. Wij verlaten nu de Caraibische zee, waar evenals in de Noordzee een vrij korte golfslag is en zoeken de meer lange deining op van den Atlantischen oceaan. We richten onzen koers naar Zuid-Amerika. Het Noordelijkste gedeelte moeten we hebben, want daar ligt Suriname. Suriname is voor Nederland van zeer groote beteekenis. Laten we overgaan tot een beschouwing van wat dit rijke land ons biedt.

Hout. De hooge bedrijfsonkosten, die het Moederland steeds hebben weerhouden de houtindustrie ter hand te nemen, zullen in de toekomst wel geen beletsel meer zijn. Onoverzienbare bosschen bestaande uit de meest uiteenloopende houtsoorten zullen Suriname zoo niet de voornaamste dan toch zeker een der voornaamste houtmarkten ter wereld maken. Houtzaagmolens zullen als paddestoelen uit den grond oprijzen.

Bauxiet. Nabij Paramaribo is een onderneming gevestigd thans uitgegroeid tot een groot dorp dat Mongo heet. Bauxiet is een delfstof en bevat alluminimum. De beteekenis, die hieraan geschonken moet worden is een ieder duidelijk. De fabricatie van gebruiksvoorwerpen, uit dat materiaal zal een enorme vlucht nemen en zal Suriname misschien tot een der eerste alluminiumcentra maken. Schepen uitsluitend voor dit

Voel gebouwd halen het bauxiet van Mongo en brengen het naar de plaatsen, waar het moet worden bewerkt. Veel Surinamers verdienen hier een goed loon.

Olie. Door de Bataafsche Petroleum Maatschappij worden olieboringen verricht, waarvan het resultaat nog niet bekend is. In 1939 geschiedden deze boringen intensief. Zal Suriname in de toekomst, wat olie betreft van zich doen spreken?

Rubber. Suriname bezit uitgestrekte Heveabosschen, waar rubber wordt gewonnen. Velen vinden hier een middel van bestaan.

Baláta. Dit is een soort rubber, dat wordt gebruikt voor pantsering en isolatie-doeleinden.

Goud. Het zoeken naar dit edel-metaal geschiedt door particulieren. Het ontbreken van kapitaal is de oorzaak, dat van groote vondsten, dus van groote winsten geen sprake kan zijn. Het Rijk der Nederlanden zal dit bedrijf t.z.t. zelf ter hand dienen te nemen. Over de uitkomst behoeft geen twijfel te bestaan. De moeilijkheden bij het zoeken naar goud zijn vele, de exploitatiekosten zijn hoog, maar moeilijkheden zijn er om overwonnen te worden en zij zullen ongetwijfeld worden beloond.

Diamant. Ook deze delfstof wordt er gewonnen en biedt groote mogelijkheden.

Cacao. Dit product, een Surinaamsche volksdrank bij uitnemendheid beweegt zich in dalende lijn. De uitvoer in de 19de eeuw was belangrijk, doch een ziekte in de cacaoboomen richtte in de laatste 25 jaren groote verwoestingen aan. Het lijdt geen twijfel of men zal deze moeilijkheden ook wel te boven komen.

Koffie. De teelt van dit product is te klein van omvang, dat het een koffieland als Brazilië zou kunnen beconcurreeren, hoewel de koffie van Suriname van zeer goede kwaliteit is, waardoor het bestaan van de enkele koffie onderneming verantwoord is.

Cocosnoot. De aanplant werd in de laatste jaren met voortvarendheid ter hand genomen. Het vruchtvleesch wordt gedroogd en men verkrijgt aldus de bekende copra. Uit de copra wordt olie geperst, die dan voor de bereiding van margarine dient.

Suiker. Het suikergehalte van het in Suriname groeiende suikerriet is buitengewoon hoog. Door moordende concurentie van o.a. Haiti is de uitvoer belangrijk gedaald. Toch ziet de toekomst voor dit product er niet somber uit. Suriname zal toch het aangewezen land zijn om de West-Indische eilanden van suiker te voorzien.

Vruchten. De vruchtenteelt is enorm. Bananen, ananas, sinaasappelen, enz. enz. uit Suriname zijn overbekend, om niet te zeggen beroemd.

Algemeen. De bevolking is na New-York het meest cosmopolitisch. U vindt er vrijwel alle rassen. De bevolking is overtuigend Protestant. Er bestaat leerplicht zoodat een ieder de Nederlandsche taal machtig is. De spreektaal is Neger-Engelsch. De gouvernementsgebouwen zijn monumentaal en van oud-Hollandsche bouwtrant. Het onderwijs is perfect. Suriname bezit verder een goed geoutilleerd vliegveld, van waaruit diensten worden onderhouden op Curaçao en Venuzuela. De koloniale troepen, gedetacheerd te Paramaribo dienen meer als decoratieve omlijsting. In Suriname zullen zich geen excessen voordoen. Vele mooie kerken sieren het stadsbeeld. De Katholieke Kerk en het ziekenhuis behooren tot de grootste gebouwen in hun soort. De Missie doet er goed werk. Vanuit het Missiehuis, aan het hoofd waarvan een Monseigneur staat wordt het Zendingswerk voor de binnenlanden geregeld en uitgevoerd.

De Protestantsche Kerken zijn ook hier het bezien waard. Een bekende, in Suriname werkende, Duitsche zending zijn de Hernhutters. Het zielental dezer Geloofsgemeente is talrijk. Het werk, dat deze zending verricht verdient aller aandacht. Sedert een 40-tal jaren heeft zij de zorg der weezen op zich genomen. In het kindertehuis „Saron" genieten deze een opleiding voor alle beroepen en kunnen dan als volslagen vaklieden overal te werk worden gesteld. De handelshuizen van beteekenis staan voornamelijk onder Duitsche leiding, de kleinere zaken zijn in handen van Portugeezen, terwijl men er voorts de Chineesche kleinhandelaars aantreft. Britsch-Indiërs zijn er de groente en melkboeren. De veeteelt is van belang. Het klimaat is minder gunstig in verband met de vele en groote moerassen waaraan Suriname zoo rijk is en die de eigenlijke malariabronnen zijn. Voor het Gouvernement is ook hier een taak weggelegd om hieraan voor goed een einde te maken.

Mijn fragmentarische beschouwing over ons West-Indië is ongetwijfeld onvolledig. Ik hoop evenwel te hebben aangetoond, dat voor dat land en in het bijzonder voor Suriname een groote toekomst is weggelegd, wat uiteraard niet alleen ten goede zal komen aan de inwoners, doch waarvan ook het Moederland de vruchten zal plukken. Ik hoop tevens hiermede een tip van den sluier, welke West-Indië omhulde te hebben opgelicht en aldus medegewerkt te hebben om meer bekendheid te geven aan:

„West-Indië".

J. A. G. Douglas Jr.
105052

DE ZON GAAT WEER SCHIJNEN, DE KACHELS VERDWIJNEN!

Vanmorgen kwam er plots de tijding,
Dat gij ons nu verlaten gaat
En thans reeds volgt de wreede scheiding,
Ge gaat eruit, ge vliegt op straat.

Maar Ko, de ouwe trouwe stoker,
Gehoorzaam als een goed soldaat,
Ontdoet U zachtjes, zonder moker,
Van pijp, Uw eenigst' ledemaat.

En dan, heel plechtig, haast vol eerbied,
Maakt hij U schoon, hij schuwt geen roet;
Als een der onzen hem dan aanziet
Pinkt hij een traan en zegt: „'t Moet."

Vijf maanden is het reeds geleden,
Dat gij bij ons Uw intreê deedt,
En in dien tijd werd vaak gestreden:
„Ze is te koud! Ze is te heet!"

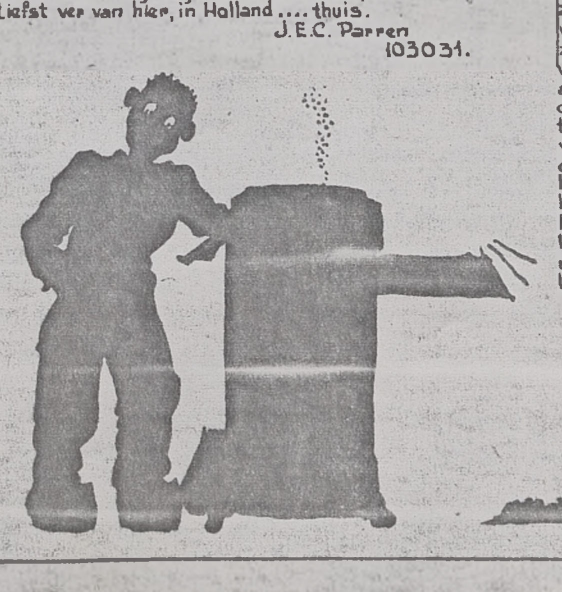
Ge warmde ons in koude dagen,
Maar dit was niet Uw grootste taak;
Elk zal er later van gewagen,
Ge diende hier de groote zaak.

Ontelbaar vele potjes eten
Werden door U gaar gekookt,
En wou Oom Ko heel zuinig heeten,
Als bokking werden wij gerookt.

Thans gaat gij heen en voor U komen
Vergassers met hun brandstof-kruis;
Vaak zullen wij nog van U droomen,
Liefst ver van hier, in Holland.... thuis.

J.E.C. Parren
103031.

VAN SOKKEN EN TRAM.
(Historisch).

Het was 's morgens in barak 13, dat de meesten genoegelijk om de twee kachels zaten en ik toevallig een blik op mijn tempatje op de boven verdieping wierp en ik daar mijn slapie bezig zag. Het leek wel of hij goud aan het zoeken was. Open onder z'n stroozak, tusschen de dekens; kopkussen en soozen, alles kreeg een beurt. Ik haastte mij naar boven want ik zag dat hij nu ook mijn afdeeling wilde inspecteeren. Ik vroeg hem of hij soms wat van zijn stamboekvee kwijt was, maar het bleek dat dit niet het geval was: Hij was een sok kwijt. (Mijn slapie draagt n.l. twee paar sokken om de gaten te overlappen).

In den loop van den dag herhalen de inspecties zich nog eenige keeren, echter zonder resultaat......

Het is 's-avonds half tien geworden en wij kleeden ons uit. Ineens een hoera-geroep naast mij: „Ik heb hem gevonden". „Wat", vraag ik. „Nu, mijn sok natuurlijk. Ik heb namelijk van ochtend in de haast om de tram te halen, drie sokken aan één voet en maar één aan den anderen gedaan"!!!

C. van Bunge
105381.

HALLO, HALLO, HIER!.....

Alsstraks de blijde mare door het kamp waart, welke ons den terugkeer naar het Vaderland aankondigt, dan wordt daarmede tevens een nieuwe episode van ons leven ingeluid. Aan de primitieve samenleving van enkel mannen, met alle bezwaren en ook, ja zeker, genoegens vandien, komt een einde en wij hernemen onze plaats in de maatschappij, welke ongetwijfeld den inzet van onze geheele persoonlijkheid zal opeischen, wanneer wij tenminste willen medewerken aan den opbouw van een soliede toekomst voor ons land, ons zelf en onze kinderen. Wij worden dan weer midden in het volle leven geplaatst, in onzen familiekring, welken wij zoolang hebben moeten ontberen. Het zal alles weer nieuw voor ons zijn. En toch, als wij weer tot rust zijn gekomen, dan zullen wij ongetwijfeld vaak terugdenken aan den tijd, dien wij ver van onze haardsteden hebben doorgebracht en die voor ons allen een der moeilijkste perioden van ons leven uitmaakte. En dan spreekt het vanzelf, dat dan de portretten aan ons voorbij trekken van onze makkers en dat bij ons het verlangen wakker wordt weer eens samen te zijn met hen met wie wij in stormachtige dagen samen in min of meer volmaakte kameraadschap het hoofd geboden hebben aan alle moeilijkheden. Deze gedachten hebben voorgezeten bij hen die de reünie-plannen naar voren hebben gebracht en die nu aangewezen zijn ze verder uit te werken. Hebt U Uw plaats al bespraken op de eerste reünie? Zoo niet, denk er dan nog eens over na en wij twijfelen er niet aan of U zult spoedig den juisten weg gevonden hebben.

Een reünie...... voor ALLEN!

Lowi.

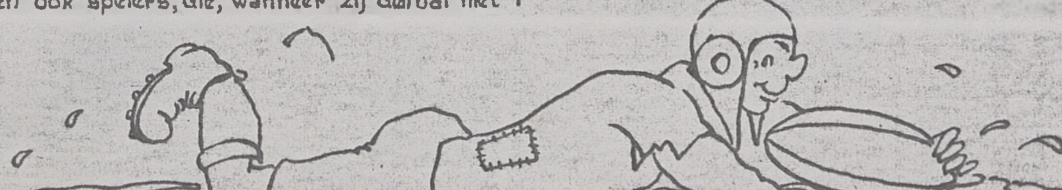

Het volk had brood gekregen, echt lekker brood, waar ze het zuur van kregen, maar het zuur werkte op hun hersens en ze eischten meer spelen, geen flauwe kinderachtige spelen, als handbal of voetbal, doch spelen, waarbij bloed zou vloeien, hoe meer, hoe liever. De kreet „Wij willen bloed zien" ging van mond tot mond en bereikte de oppermachtigen die het volk hun zin gaven en een partij RAGGEN aankondigden. De Hooge Raad van Sportcommissarissen ontstelde bij dit bericht, daar zij wist, dat dit festijn vreeselijk zou worden. Herauten werden in allerijl naar alle deelen van het land gezonden om den volke kond te doen, dat de sportcommissie haar handen in onschuld waschte, dat er ontzettende dingen zouden gebeuren, waarvoor zij de verantwoording niet wilde dragen. Een betere reclame voor het op handen zijnde bloedbad had men nimmer kunnen wenschen. In drommen toog de opgewonden volksmassa naar de arena, waar de raggers reeds aanwezig waren, stoere, robuste jongelingen, wier gelaat slechts doodsverachting uitdrukte. In de veldzakboekjes hadden ze hun laatsten wil opgeschreven. Voor den strijd controleerde de arbiter de herkenningsplaatjes, die daarna zorgvuldig werden omgehangen. Onder de kreet „MORITURI TE SALUTANT" stortten de gladiatoren zich op den bal. De kamp op leven en dood had een aanvang genomen. Na de eerste scrum spatte het bloed uit plat geslagen neuzen in het rond, eens witte zakdoeken kregen een fel roode kleur. Maar men ging door. Wilde hartstochtelijke verlangens leidden tot hevige vechtpartijen, onontwarbare kluwens werden gevormd. Den bal zag men niet meer, evenmin de onderliggende mannen, die model geplet en gemangeld werden. Eenige optimisten probeerden de kluwen te ontwarren door aan de nog zichtbare beenen te trekken, waarbij men er zelfs niet meer op lette of men aan een vriend of vijand stond te rukken. Doch de zaak werd hoe langer hoe ingewikkelder, steeds meer raggers wierpen zich in den strijd, ze kwamen uit alle richtingen van het veld aangehold en vlogen op of tegen de kluwen aan. Het volk genoot intens van dit sadistische schouwspel en moedigde de raggers luide aan. De meest aantrekkelijke toestanden ontstonden wanneer een dergelijke bende zich in de nabijheid van de goal bevond en de onderste man met den bal stijf in zijn armen geklemd in een plas lag te steunen en te kreunen. Dan brulde de beschaafde massa uit de verlichte 20ste eeuw. Er waren ook spelers, die, wanneer zij den bal niet direct konden bemachtigen, de kleeding van hun tegenstanders op de proef stelden. Men kan constateeren, dat er nog heel wat vooroorlogs elastiek in de broeken zat. Er kwam ten slotte ook nog een einde aan dit hartverheffende tooneel. De aangebrachte schade viel werkelijk nog mee, deze beperkte zich tot eenige bloedneuzen, een paar gekwetste ribben, stukgetrapte voeten en ettelijke schaafwonden, welke slapelooze nachten zouden veroorzaken. Onder de toeschouwers waren er eenige van opwinding totaal crazy geworden, doch deze hadden voordien de grens tusschen normaal en abnormaal reeds lang overschreden. De veteranen van barak 16 kregen ook de kolder en daagden iedere barak met spoed uit voor een partij rugby. Er waren nog zotten genoeg te vinden, die zich ook helden voelden en zoo vond er dien dag weer een strijd tusschen 22 wellustelingen plaats. Reeds lang voor het aanvangsuur was de tribune aan de prikkeldraadzijde uitverkocht. Wat hiervan de reden was, kunnen we eigenlijk het beste verzwijgen. Alleen wist ik niet, dat kerels met 10 tot 15 huwelijksjaren en meer nog zooveel belang stelden in twee geitjes tusschen 16 en 20 jaar, gestoken in Zondagsche kleeren. Honni soit qui mal y pense.

Ik vind raggen een walgelijk kijkspel voor bloeddorstige lieden. Een lid van de sportcommissie, een wolf met iets er voor, wenschte voor eeuwig aan dit misselijke gedoe een einde te maken door tijdens de match een emmer water over een kluwen spelers leeg te gooien. Het volk loeide toen om wraak, een wraak, die na de strijd prompt plaats vond. Het bewuste lid, dat zich inmiddels in zwempak gestoken had, reeds vreezende, dat hij onder de pomp zou gaan, werd volgens alle regelen der kunst onder luid hoera-geroep in een plas kontje-gekletst en vervolgens letterlijk - buiten verantwoordelijkheid van de sportcommissie - door het slijk gesleurd.

Ik heb wel eens meer geragd, maar op een andere manier dan hier te Kobierzijn in Stalag 369 op Zondag 7 Mei 1944. Dit raggen hier is afschuwelijk, maar toch ..... het heeft mij te pakken, een volgend maal hoop ik er weer bij te zijn, want het is O. en O. voor 100%. In Nederland ga ik raggen propageeren, maar dan spelen we gemengd, dat verhoogt de sfeer.

D. J. A. Blommendal
97099.

PASCHEN

1944

Zaterdag 8 April. Aanvang Juniores-en Veteranen-voetbaltournooi. Eerbare huisvaders met weinig fraaie embonpoints gaan zich te buiten aanvoetbal. Onder het devies „Ken U zelf" presenteeren zich de Veteranenploegen, t.w.: GETJSEM. Kolenboer II vervangt RAS GUGSA (rassenkwestie dus). Vervanging beteekent grootere opname in ziekenhuis voor tegenstanders. Bescheiden musicus in doel met zeer bescheiden keeperstalenten. Sir Douglas, de parel der doelverdedigers. DUIKJE DER JANHAGEL. Soigneur Opper verwerpt Wodka-methoden en komt met samengestelde boter en kunsthoningmassage, bijzondere vingergaven, fantastische glijbewegingen. SANITAS. Mek Mek (de 2e Jessie Owens) speelt mee voor de Peuter, bij gebrek aan asem van laatstgenoemde. BRONBEEK. Binnenlandsche onlusten, daar Sluis niet is opgesteld. Er is zwaar met „Amerikanen" gewerkt. STROMPELAARS. De naam zegt alles. Snorker in doel spreekt boekdeelen. BRUINVISSCHEN. Een ploeg met veel craks hult zich in diep stilzwijgen. RUINE. Goede wijn behoeft geen krans. Zamora in doel, mascotte „elastische verdediging."

De wedstrijden, waaraan ca. 1/3 deel der bevolking deelnam, waren spannend en aantrekkelijk. Juniores zoowel als Veteranen streden of hun leven er van afhing. Holland-België-sfeer. Veteranen van 12 bleven in stijl en lieten zich in kruiwagens en op tafelbladen het veld in dragen. Veteranen barak 17 hadden meer lef, kwamen met veel humbug op, gefilmd door Polygoon. Zamora, de fenomenale keeper liet 's avonds een bloeduitstorting masseeren, resultaat eenige weken vrij van normaal loopen.

Hoog bezoek aanwezig bij den laatsten wedstrijd.

Zondag 9 April. Handbaloefenpartijtje. Geen sinecure, zelfs de recordhouder der tempetisten Visser treedt op. Viering 45e verjaardag van hoofdvertrouwensman TROMP. Allegorische optocht onder leiding van S.M.I. Marcelis. Bijzonder geslaagd. Barak 13 zeer origineel, vertoont diverse stadia van onze krijgsgevangenschap. Om de meest tragische episode, toen we bijna als skeletten rondliepen en heel wat spullen vertjinkt werden om aan denkost te komen, werd nu hartelijk gelachen. Gelukkig is het volk, dat snel vergeet en het lachen niet verleert.

Maandag 10 April. Voortzetting voetbaltournooi. Barak 12 wint op alle fronten. Gamelkoorn, doelman bij veteranen 12, geen enkele maal gepasseerd. Felicitatiebezoek van 17 aan 12 veroorzaakt barakverzakking en andere schade. Prijsuitreiking door den Commandant Opperschipper Heerschap.

Er waren eens .... Paaschdagen, dat we nog in Vrede leefden en met vrouw en kinderen, verloofde of geliefde op ons Paaschbest in volle vrijheid genoten van het leven. Die tijd schijnt voor ons, K.G.ers., ver achter ons te liggen. en toch behoeft het geen sprookje te zijn, wanneer we denken, dat zoo'n tijd spoedig zal terugkeeren. Laten we het voorloopig daarop houden! Onder de gegeven omstandigheden hebben we in elk geval prettige Paaschdagen gehad met veel afleiding en daarvoor zijn we dankbaar. Eens komt toch ook de tijd, dat ook wij met de Paaschdagen in ons dierbare NEDERLAND de narcissen al aardig in bloei kunnen zien staan; dan beginnen de hyacinten zich te kleuren en dan.... leven we weer.

D.J.A. Blommendal 97099.

HANDBAL-COMPETITIE
STAND OP 23-5-'44

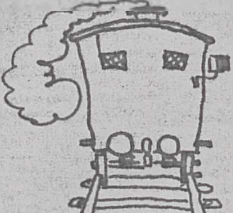
A

BARAK	GESP.	GEW.	VERL.	GEL.	V. T.	PNT.
11	4	3		-	14-11	6
17	4	2		1	13-8	5
13	3	2		-	12-4	4
12	3	1		1	13-7	3
14	3	1		-	12-18	2
10	3	-	3	-	6-22	0

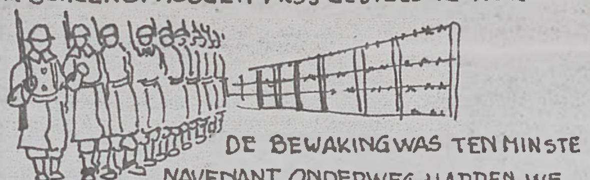
B

BARAK	GESP.	GEW.	VERL.	GEL.	V. T.	PNT.
10	4	4		-	18-3	8
14	3	2		-	9-2	4
16	3	2		-	8-4	4
13	3	2		-	4-3	4
11	4	1		-	6-15	2
17	4	-		1	6-15	1
12	3	-	2	1	2-11	1

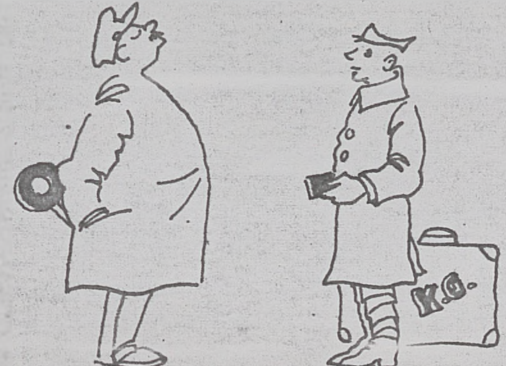
GREPEN UIT DE KRONIEK VAN ONZE K.G. SCHAP

7 MEI 1943. VERTREK NAAR ALTENGRABOW. ONZE AANWEZIGHEID ALDAAR SCHEEN OP HOOGEN PRIJS GESTELD TE WORDEN.

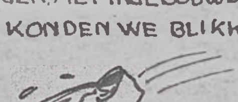
DE BEWAKING WAS TEN MINSTE NAVENANT. ONDERWEG HADDEN WE GEEN ZORGEN OVER ONZE SPOORKAARTJES,

ZE WERDEN NIET GECONTROLEERD. DE MEESTE WAGENS WAREN VAN HET TYPE K.G.-COMBINATIE.

EEN AFDELING WAS ZOOWEL EET-, SLAAP-, PERSONEN- ALS GOEDEREN WAGEN, MET INGEBOUWD BAD ANNEX TOILET. NAAR BUITEN KONDEN WE BLIKKEN WERPEN, WELKE

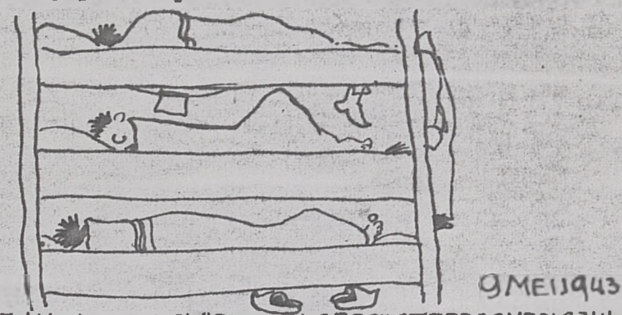
STEKELIG BEANTWOORD WERDEN. ONZE REIS VERSCHILDE IN ZOOVERRE VAN NORMALE REIZEN, DAT WE VAKER TUSSCHEN DE STATIONS STOPTEN DAN ERBIJ.

NA HET EINDPUNT BEREIKT TE HEBBEN, MOESTEN WE NOG MAAR EEN KLEIN EINDJE WANDELEN, EN WELDRA

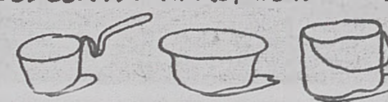

WAREN WE WEER ZOO VRIJ ALS EEN K.G.-MAN MAAR ZIJN KAN.

9 MEI 1943

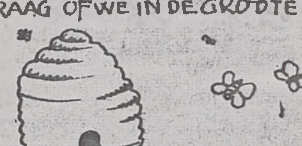
WE HADDEN GESLAPEN IN GROOTSTEEDSCHEN STIJL, N.L. EÉN, TWEE, EN DRIE HOOG. DE BEDDEN WAREN HARD VORIGE BEZOEKERS HADDEN NATUURLIJK DE „AUPINGS" VERRINNEWEERD. OM IN STIJL TE BLIJVEN VONDEN WE HET BROOD OOK MAAR HARD, ALS MEDE HET LEVEN.

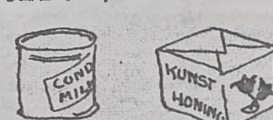
DAARNA ONTVINGEN WE ALLEN EEN SOEPTERRINE, GEGARANDEERD ROESTVRIJ. DE ONTLUIZING LEVERDE IN

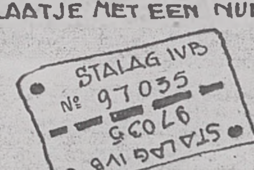
ZOOVERRE MOEILIJKHEDEN OP, OMDAT WE „ZE" NIET HADDEN. WE KREGEN BIJNA ECHTE DEKENS. HET ETEN WAS ZEER GOED! 'T WAS MAAR DE VRAAG WAT JE GEWEND WAS EN DER SLOT OVER SMAAK VALT NIET TE TWISTEN. OP DE VRAAG OF WE IN DE GROOTE BIJENKORF

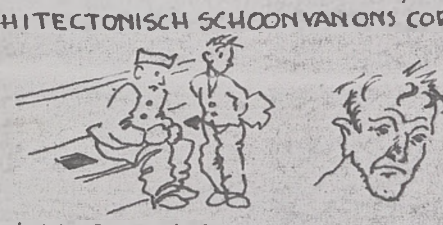
WERKBIJ OF HONING BIJ WILDEN ZIJN, KOZEN WE HET LAATSTE EN KWAMEN NA VEEL WEDERWAARDIGHEDEN INDERDAAD IN HET LAND OVERVLOEIENDE VAN MELK (GECONDENSEERDE) EN HONING (KUNST).

ZOOVER WAS HET ECHTER NOG NIET. WE KREGEN EEN IJZEREN PLAATJE MET EEN NUMMER ER OP, WAARONDER

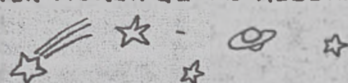
WE ALTIJD TE BEREIKEN WAREN. INTERNE VERBOUWINGEN WAREN AAN DE ORDE VAN DEN DAG, WAARDOOR VEEL ARCHITECTONISCH SCHOON VAN ONS CORP(U)S-

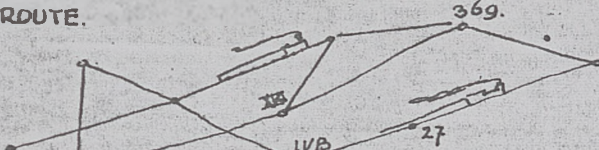
GEBOUW VERLOREN GING.

OOK WIJ GINGEN OP REIS. DE EEN HIERHEEN, DE ANDER DAARHEEN. MÜHLBERG, BRÜX, STRASSBURG, LUDWIGSBURG, GRAZ, PREMYSZL EN NOG ZOOVEEL ANDERE PLAATSEN, DIE NEDERLANDSCHE ONDEROFFICIEREN BINNEN HUN MUREN GEHAD HEBBEN.

EN ONDER DIE K.G'S WAREN ER EEN VIERHONDERD, DIE VOLGENS DE STAND DER STERREN IN „369" TERECHT MOESTEN KOMEN. IEDER LANGS ZIJN EIGEN REISROUTE.

DE REISWIJZE WAS VOOR NAGENOEG ALLEN GELIJK. VAN ALTENGRABOW VIA BRÜX EN MÜHLBERG.

VAN MÜHLBERG VIA PONGAU EN PREMSTÄTTEN. VAN ALTENGRABOW VIA STRASSBURG EN PREMYSZL. VAN JULI TOT OCTOBER WAS HET EEN HEEN EN WEERGEREIS VAN JE WELSTE. JN ALLE RICHTINGEN DOORKRUISTEN WE HET LAND. EN ACHTER ONS AAN....

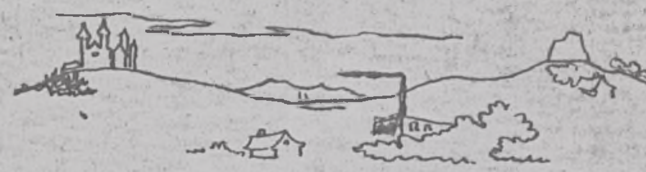

... REISDEN ONZE POST EN ONZE PAKETTEN, DIE ONS INHAALDEN ALS WE ERGENS WAT LANGER BLEVEN. OOK HET ROODE KRUIS WIST

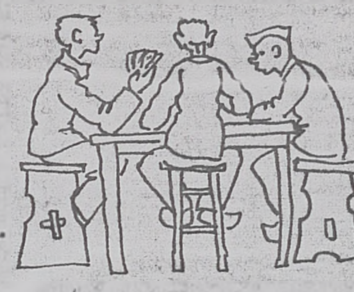

ONS TE VINDEN.
TOEN GINGEN WE NAAR HET EINDSTATION:

KOBIERZIJN.

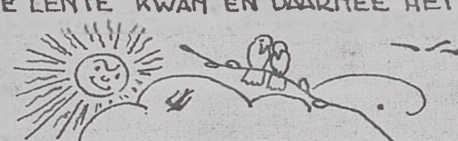
EEN KAMP MET EEN GESELECTEERD GEZELSCHAP WAAR WE ONS AL GAUW THUIS GEVOELDEN. DE WINTERTIJD WERD DOORGEBRACHT MET BRIDGEN

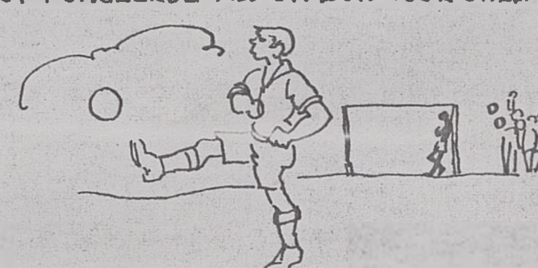
SCHAKEN, TOONEEL EN CABARET.....

EN HET HALEN VAN ROODE KRUIS PAKKETTEN.
DE LENTE KWAM EN DAARMEE HET MOOIE WEER.

DE STEMMING WERD UITBUNDIGER, WAARVAN DE CDT, EN DE H.V MEE KUNNEN PRATEN. HET PAASCHTOURNOOI FUNGEERDE ALS UITLAAT VOOR ONZEN VECHTLUST,

WAARBIJ DE GEVECHTEN VAAK VAN PLAATS VERWISSELDEN, TERWIJL HET NIET ALTIJD MEER DE BAL WAS WAAROM GEVOCHTEN WERD. VERKIEZINGEN MET ALLES WAT DAARBIJ BEHOORT. „ALS IK WILDE", „AVE CAESAR" EN DE VLOOTSCHOUW.

7 MEI 1944

EEN JAAR DAT ONS VEEL BRACHT, DAT WE LIEVER NIET GEHAD HADDEN, DOCH DAT ONS OOK VEEL BRACHT, WAT WE WEL NOODIG HADDEN. EEN JAAR VAN TEGENSPOED, DOCH GEEN VERLOREN JAAR.........

C.O. RADIER 104330

POËZIE

BEZIG....

Kleine bij, kom toch eens hier en vertel mij vlug:
Wat doe je dagelijks van korf tot bloem en dan
weer terug?
Oh, elken dag en steeds zoolang het licht is „Zoemen",
Dat is mijn mooiste lied tusschen alle bloemen
Ik kruip in elke bloem, die ik op mijn weg ontmoet,
En al de honing zuig ik op, er is heusch overvloed,
Zoodat, als de wind koud en ruw is en ik slapen
moet
Ik een voorraad heb en dan ruimschoots genoeg,
Tot het voorjaar, hooplijk komt de lente vroeg.

C.E. DE JONGH
106568.

DROOMBEELD

Speel nu kindje met je handjes,
Grijp naar pop en rammelaar.
Knoei met koek of met fondantjes,
Trap je voetjes hier en daar.

Laat je stemmetje eens klinken
Uitgelaten, vroolijk blij
En je oogjes helder blinken,
In een woordeloos gevlei.

Dikwijls is zoo al mijn denken
Om jou heen, mijn kleine meid
O, hoe graag zou ik mij drenken
Aan die mooie werkelijkheid.

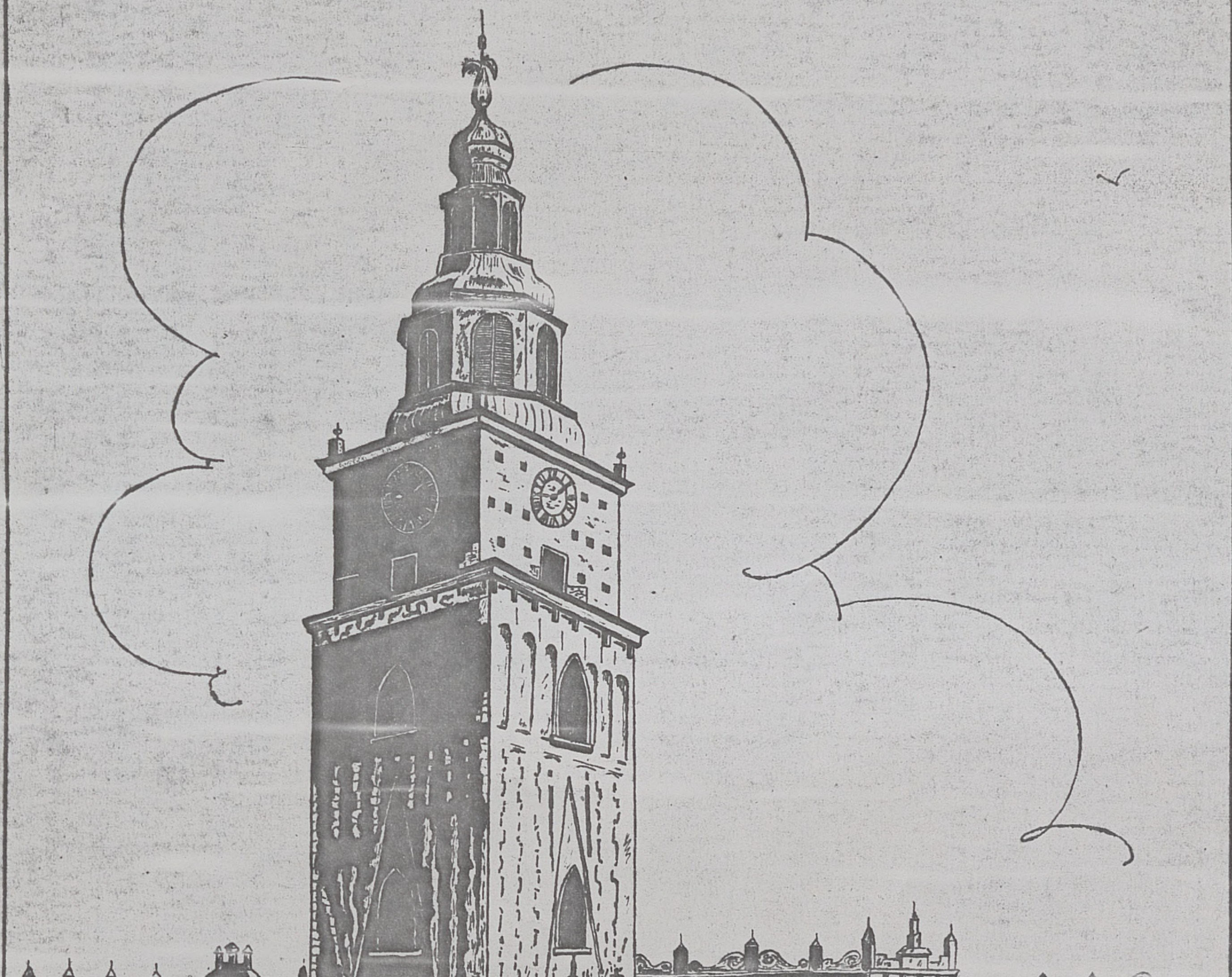
'k Zie twee donkre jongenskopjes
Over 't rose wiegje heen.
Twee, drie fijne neuzentopjes,
Waarvan een heel teer en kleen

Vlugge vuistjes cirklen stoeiend
Door die kleine ruimte heen
't Is een beeld, zoo mooi, zoo boeiend,
Mooier weet ik er slechts een:

't Is de glimlach vol van liefde
Vol van moederlijke vreugd.
't Is de lach van mijn geliefde,
Die nog straalt in volle jeugd.

W. FRANKEMÖLLE

Stadhuistoren. Krakau.

TOONEEL

Langzaam schuift het gordijn open.... verwonderde gezichten..... een blijde tinteling in de oogen..... een geweldig applaus!

Ja, enorm was ook de overgang van bedompte K.G. barak tot het sprookjesachtig aandoende decor. Het wist den K.G. direct los te rukken uit de prikkeldraad-omgeving. Het tooverde een gezellig kamerhoekje uit een moderne plattelandsvilla; een zee van licht, bloemen en huiselijkheid.

„Als ik wilde" is een stuk naar het leven. Het toont ons de vrouw, die reeds lang getrouwd, betrekkelijk weinig in contact komt met de wereld met haar verleiding en klatergoud.

Germaine is een degelijk, frisch vrouwtje. Zij leeft met haar echtgenoot Philippe een gelukkig en tevreden bestaan en er is in de elf jaar, dat ze gehuwd zijn, nog niets voorgevallen, dat hun rustig leventje beroerd heeft. Plotseling komt bij haar echter een vraag naar voren: „Zou ik ook nog zoo aantrekkelijk zijn, ook zoo'n charme bezitten als mijn vriendin Marcelle bijv.?"

Het is een vraag, welke in haar gedachten blijft zweven en zich nu en dan sterk naar voren dringt. Zij polst haar echtgenoot, doch Philippe is een betrekkelijk oppervlakkig impulsief mensch. Hij begrijpt de quintessence van haar vraag niet.

„Als je van elkaar houdt, Philippe, dan wil dat niet alleen zeggen, dat je als goede kameraden met elkaar omgaat,.... dat beteekent nog zooveel andere dingen, waarvan het goed is, dat je ze van tijd tot tijd naar voren brengt....."

Zij blijft zoeken, totdat ze uiteindelijk van zenuwen geen raad meer weet. Ze zal het haar neef eens vragen, die toevallig binnenkomt. „Wat denk je van mij als vrouw, René? Hoe vind je me? Leelijk? Mooi?" René begreep er niets van. „Kijk me toch niet zoo stom aan, geef antwoord." Na alle phasen van schrik, plezier, aarzeling doorleeft te hebben, kust hij haar opeens op de lippen. Op dat moment echter komt Philippe binnen. „Philippe....luister Philippe.....het is niets...... je zult....." en in een zenuwinstorting werpt ze zich op een fauteuil... „Ach", zucht ze, „het een was het gevolg van het ander. Ik moest het nu eenmaal weten, of ik nog kon behagen. Ik was op van de zenuwen. Toevallig kwam René. Ik heb hem gevraagd.....opeens kuste hij mij midden in mijn gezicht!" „Was dat alles?" zucht Philippe, „dus eigenlijk was het niets?" Met listige bevalligheid laat ze zich weer kussen door haar man. „Je houdt nu toch weer evenveel van me als vroeger, Philippe?" Ze vallen elkaar in de armen.

Een buitengewoon knap gespeeld stuk met zware travesti-rollen. De hoofdfiguren waren Philippe en Germaine, respectievelijk Frans van Maanen en Anton van Waardhuizen.

Vertolking der overige rollen: René, (neef van Germaine) Henk Wuijster; Panon (vriend van René) Frits Kluvers; Marcelle (vriendin van Germaine) Jan Koenders; Berthier (vriend van Philippe) Cok de Jager; Louise (dienstmeisje) Jacq. Dethmar. De vertaling verzorgde Jan van der Wegen. Regie berustte bij Kees de Jongh.

C.J. Oomens
100761

CABARET

Na een korte hulde en een driewerf hoera voor O. en O. en voor hen, die voor den keurigen en snellen opbouw van het nieuwe tooneel hadden zorg gedragen, opende Theo v. Reijsen het bonte programma. Als eerste nummer trad het zangkoor op, onder leiding van A. de Vries, met een 4tal liederen. Het daverende applaus bewees al direct hoe gezien het zangkoor is. Wat het echter op dezen cabaretavond presenteerde, overtrof nog iedere voorgaande uitvoering. Alle respect en bewondering voor de Vries en z'n mannen. Jaap Hulmer, die het 2e nummer voor zijn rekening zou hebben genomen, werd wegens ongesteldheid vervangen door Spitse, die enkele voordrachten ten beste gaf. Vervolgens kwam „De Butler", een vlotte schets gespeeld door Spitse, Radier, Bootsma en v.d. Berg. De conferencier, kondigde als 4e nummer de Hotswingers aan. Onder een hartelijk applaus kwam John. Verheij op met zijn trio. Aardig was daarbij de entourage van Klaas v.d. Heuvel. Een tot dusver nog ongekend nummer in het Kobierzynsche kamp was het optreden van een snelteekenaar. Piet Jansen, een der befaamde illustrators van „Luister eens uit", boeide direct de geheele zaal met z'n conté-krabbels.

N°6! een korte schets getiteld: „Een glaasje ranja", gespeeld door Spitse, Heringa, Radier en Duijn. Er zijn bepaalde nummers, die op een goed opgezetten cabaretavond niet mogen ontbreken. Een van die nummers was o.a. Max de Haas in z'n repertoire. Hij vergastte de zaal weer op enkele geestige liedjes van eigen rijmelarij. Toen kwam als N°8 iets bijzonders!... Iets „American-like". Frans v. Maanen was op het idee gekomen, het eerstvolgende tooneelspel „Als ik wilde" met enkele fragmenten aan te kondigen. Hij heeft het gedaan in den vorm van een geestige dialogen-mengeling. Op een originele wijze toonden de verschillende spelers zich aan het publiek. Vervolgens trad Theo v. Reijsen op met enkele voordrachten direct daarop gevolgd door de schets „Pech" met Radier, Spitse, Hootsen en Bootsma. Joop v. Glabbeek besloot den avond met enkele eigen liedjes. 2½ uur gezelligheid, herhaald op 14, 15 en 17 Maart.

C.J. Oomens
100761

.... DE LAATSTE DAG VAN APRIL!
VERS BLOED.
KOBIERZIJN 30 APRIL. 44.

MEI MAAND

MARIA MAAND

BENT U AL KLAAR

We waren samen in krijgsgevangenschap in Stalag 369. nabij Krakau. De Russen hadden een groot offensief ontketend, aldus de Duitsche radio en trokken steeds in westelijke richting op Polen aan. Het was omstreeks half April. Er kwam een zenuwachtige spanning onder de K.Gers van 369. „Zouden we worden verplaatst?" Die vraag had ieder op de lippen. De spanning bereikte haar hoogtepunt, toen het gerucht de ronde deed, dat wij voor 1 Mei al weg moesten zijn. Velen gingen hun boeltje pakken en sorteerden hun hebben en houden in: 1e. wat ze in ieder geval mee zouden nemen, 2e. wat ze ook nog graag mee zouden willen nemen en 3e wat bij een normale verhuizing ook nog mee zou moeten. Zoo precies werd het klaar gemaakt. In de barak, op de knobbel, overal praatte men druk over het aanstaande vertrek. „Wanneer? Hoogstwaarschijnlijk voor 1 Mei. „Waarheen?. Niemand wist het; deze noemde dit, die verzekerde weer naar dat Stalag. Maar bijna ieder, zoo niet allen werkten met koortsachtigen ijver om „klaar" te zijn, wanneer de reis zou beginnen. We ontmoetten elkaar op het sportveld, toen we een luchtje liepen te scheppen. „Ben jij al klaar voor de reis?", zoo begon mijn collega. „Ja, hoewel het nog niet zeker is, dat we weggaan, heb ik toch het een en ander gereorganiseerd". Zijn vraag echter, had mij ineens een beeld voor de geest doen komen, wat ik vroeger had meegemaakt, toen bij een auto-ongeluk een in allerijl ontboden priester aan den op sterven liggenden chauffeur, een nog jonge man van omstreeks 30 jaar dezelfde vraag stelde: „Bent U klaar voor de groote reis?" Ik vertelde dat gebeuren aan mijn collega, die bij mijn verhaal over dat ongeluk in diep gepeinzen stil naast mij voortliep en die, toen ik uitverteld was, tegen mij zei: „Ja beste vriend, ik begrijp wat je met je vergelijking wil zeggen. Je ziet hier de menschen zich heel druk maken en reeds dagen, ja weken van te voren alles in orde brengen voor zoo'n eenvoudig reisje. Een reisje, waarbij zij hoogstens eenige tijdelijke ongemakken zouden kunnen ondervinden. Maar voor de „groote reis, die na dit leven begint, de reis naar de eeuwigheid, waar zij, indien zij daarvoor niet „klaar" waren, eeuwige pijnen zullen moeten verduren, voor die reis daar gunnen zij zich geen tijd voor om „klaar" te zijn. En terwijl dit reisje, door menschen aangekondigd misschien niet eens door zou gaan, is de „groote reis" toch door God zelf aangekondigd als de dood, die komt als 'n dief in de nacht. Maar dezelfde kortzichtige mensch, die zich nu dagen, ja weken van te voren gereed maakt voor zoo'n nietig reisje en die toch ook weet, dat hij ieder oogenblik kan worden opgeroepen voor de „groote reis", die zelfde mensch stelt zich het „klaarmaken" voor die groote reis maar uit, terwijl hij er toch van overtuigd is, dat ieder oogenblik het bevel kan klinken: „Gepäck aufnehmen". Maar wat zal hij dan meenemen, zoo hij geen gepäck heeft van bovennatuurlijke, van eeuwige waarde? Zoo is het mijn vriend, de menschen hebben een te oppervlakkige levensbeschouwing, hechten zich te veel aan het tijdelijke, aan hun lot hier op aarde, maar deze zin moest hun iederen morgen en avond met een groote lichtreclame voor oogen staan: „Niets is zoo belangrijk als de menschelijke ziel, en niets is zoo onbelangrijk als het menschelijke (tijdelijke) lot."

„DOMINUS VOBISCUM"

Langzaam, druppelsgewijs, kwam 't bericht door, dat nu eindelijk onze wensch vervuld zou worden. „De Aalmoezenier is op komst!" We waren blij. Waarom? We verlangden er naar, we voelden dat we hem niet konden missen, dat we hem broodnodig hadden. Reeds vanaf het hoofdkamp in Alten-grabow hebben we ons gebed gestort, opdat die wensch spoedig vervuld zou worden. En nu het bericht, dat de Aalmoezenier is afgereisd, de Kommandantur heeft bereikt, zijn onze timmerlieden met groote ijver begonnen om in barak 7 een behoorlijke verblijfplaats voor hem in te richten. Dat zal de plaats worden waar velen door een opbeurend woord weer moed vatten om hun kruis verder te dragen

LICHTBUNDELS

Licht, en dan nog wel heele bundels licht in deze met donkere oorlogswolken overdekte wereld. Wie spreekt er nu in dezen tijd van licht! Alles ziet er even donker en somber uit. Ja, we kennen de lichtbundels der zoeklichten, die in de donkere oorlogsnachten gericht worden op de dood en verderf zaaiende luchtmonsters, teneinde ze met behulp van afweergeschut onschadelijk te maken, We kennen het licht der door de bommen in brand gestoken steden. En toch is er nog een ander licht, waar het opschrift boven deze korte overdenkingen op doelt.

Er is uit 's werelds duistre wolken een licht der lichten opgegaan. Te midden van een donkere, door zonde overdekte zwarte wereld, waar we een prooi zouden worden van den vorst der duisternis, is God met zijn licht gekomen. Er is een licht opgegaan met de komst van Jezus Christus op deze aarde. Een licht zoo schoon, zoo groot, gedaald van 's Hemels troon, straalt volk bij volk in de oogen. Dwars door alle donkerheid en ellende ook van dezen tijd straalt het licht van Gods liefde en Zijn vriendelijk aangezicht.

We hebben pas Paschen gevierd. Wat heeft het ons gezegd? Hebben we iets gezien en persoonlijk ervaren van de oneindige liefde Gods in het geven van Zijn eigen Zoon?

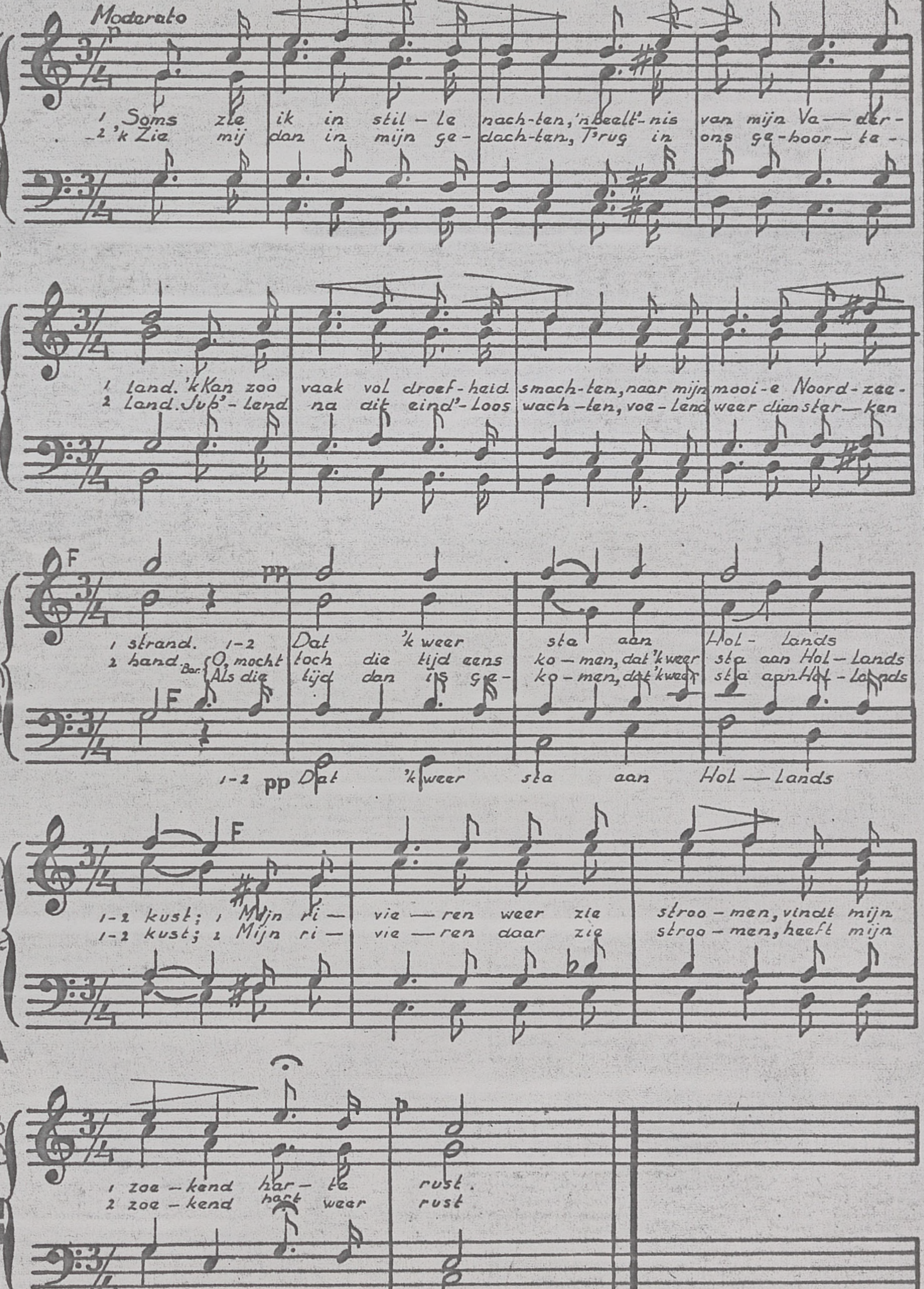
Is er ook in ons hart een lichtstraal doorgedrongen van het Evangelie van Verlossing en de Zonne der gerechtigheid, Jezus Christus? Blijf niet langer in de duisternis want: Voor elk die in het duister dwaalt, Verstrekt deez' zon een helder licht, dat hem in schâuw des doods bestraalt, op 't vredespad zijn voeten richt.

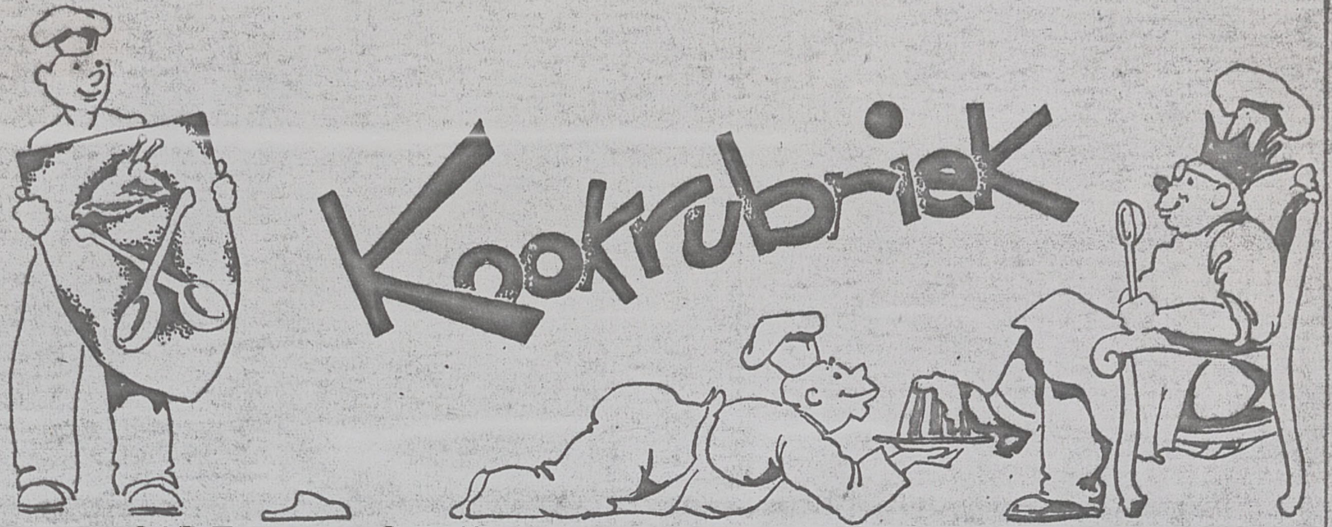
E. Jansen
104093

Heimwee

A. Jansen

L. v. Beethoven
Bew. Fr. Edwinus

Kookrubriek

GORT en RIJST.

Wij behandelen hier de gort en rijst als toespijs, dus zoet. Allereerst de gort! Deze wordt goed gewasschen en bij voorkeur een nacht te voren in water geweekt. Voor één persoon b.v. een mokje of beker met 5 deelen water. Op een niet te heet vuur wordt de gort langzaam aan de kook gebracht met 1 theelepel zout. Men ontdekt dat de gort gaat zwellen en het water wordt er door geabsorbeerd. De tijd van gaar worden varieert van 1 tot 1½ uur, daarna kan men de aangemaakte melkpoeder bijvoegen. Ik neem aan dat de meesten in het bezit zijn van bovengenoemd poeder, waarvan de verhouding is, 1 eetlepel poeder met 10 lepels water, waarvan men dus een papje heeft gemaakt, doorroeren en even laten koken. Voor den smaak bijvoegen vóór 't gebruik: bruine stroop — basterd of bruine suiker, witte suiker enz. Bijvoeging van boter verhoogt den smaak aanmerkelijk. Is men in het bezit van blikjes gesuikerde melk, dan kan men die ook op 't laatste moment toevoegen. Bij gebrek aan melkpoeder of blikmelk koken wij de gort in water en Benelac. Ook dit op 't laatst er bij doen, daar Benelac ondermelk bevat en dus vrij spoedig aanbrandt. Voor droge gort; verhouding 1 deel gort op 3 deelen water.

De behandeling rijst of rijstebrij is gelijk aan de bereiding van gort, met dien verstande, dat droge rijst weinig gebruikt wordt voor zoet gerecht. Verhouding 1 op 5 deelen vocht. Een smakelijk gerecht is, indien men als de rijst drie kwart gaar is, er wat rozijnen door laat sudderen, hetgeen ook nog een zoeten smaak geeft, vanwege de vruchtsuiker, die in hooge mate in de rozijnen aanwezig is. Kaneel is met boter een goede combinatie voor rijst. Chocoladepoeder aangemaakt met melkpoeder geeft ook goede uitkomsten. Tot zoover de rijst als nagerecht.

NASSI GORENG.

De rijst wordt tweemaal grondig gewasschen, opgezet met iets zout, in de verhouding 1 deel rijst 3 deelen water, op een flauw vuur. Men bedenke, dat alleen de prima rijstsoorten hiervoor aanbevelenswaardig zijn. De Nassi laat men uit zich zelf „opkomen". Ik kan U er niet genoeg op wijzen: niet roeren, en geheel droog koken. in dit geval beteekent droog losse korrels! Dit is de basis. Vervolgens in koeke- of braadpan een stuk boter (of beter nog vet) met gesnipperde uien, goud geel fruiten met als die in Uw bezit zijn, diverse sambals, peper, paprika, kerrij en daarna het vleesch (andere ingrediënten liggen niet binnen het bereik van krijgsgev.) b.v. corned beef en het geheel goed laten smoren, om tenslotte door de rijst te spatelen! Heet opdienen. Mij rest nog te vermelden, dat indien U niet in het bezit is van rijst, het met gort ook gaat, als U als volgt te werk gaat: droge gort verhouding dus 1 op 3 deelen. Gaar zijnde de gort met koud water na spoelen, dit om het klefferige eruit te krijgen. Men ziet dat na de spoeling, de korrels „los" zijn, nu droog stoomen en behandeling verder als bij rijst. Dit is dus een immitatie, maar zooals ik schreef zal niet een ieder in 't bezit zijn van rijst en gaat het ook op de boven omschreven wijze.

Voor garneering van Nassi Goreng kan men volstaan met aan reepjes gesneden, gebakken ommelet!

ZALM (à la) STALAG 369.

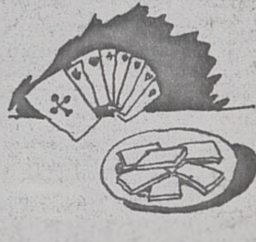
Boven vermelde schotel kan alleen bereid worden, door diegenen die beschikken over conserven n.l. doperwten, aardappelen en zalm. Allereerst aard. purée van pell. kart. aangemaakt met zout, paprika en warme melk! Blik doperwten en zalm waarin gaatjes zijn gemaakt, op vuur goed verwarmen. Iets vocht van doperwten en zalm, kan nog aan de purée worden toegevoegd. Men rangschikt eerst de purée op het bord of schaal, daarop de gestoofde doperwten met iets boter, en ten slotte de gekookte zalm. Garneering blijft jammer genoeg achterwege, daar wij hier geen tomaat, peterselie etc. kunnen bekomen. Resten nog eenige reepjes gebakken ommelet er kruislings over, en U heeft een voortreffelijk Zondags-gerecht!

BRIDGE-HAPJES.

Indien U een paar gasten ontvangt op Uw barak, of een partij bridge speelt, verhoogt het de sfeer, als U de gasten een hartig hapje kunt aan bieden. Hier volgen verschillende variaties;

1e. geroosterd brood belegd met een paar stukjes sardines! (iets gesmeerd met boter);
2e. Amerik. biscuit belegd met plakjes kaas;
3e. geroosterd brood ter grootte van een halve speelkaart, belegd met een dun plakje Mor en eenige schijfjes ui in boter gefruit;
4e. geroosterd brood, gesmeerd met boter en daarop iets zalm gerangschikt;
5e. Amerik. halve biscuit, pyramide vormig pâte opgebracht plus schijfje rauwe ui;
6e. geroosterd brood, belegd met koude macaroni aangemaakt met kaas en paprika.

PUDDING (à la) KOBIERZIJN.

Daar voor het artikel pudding, het zetmeel de basis vormt, zal ik trachten een puddingcombinatie te geven, uit de middelen, die wij mogelijk in het bezit hebben of die worden toegezonden.

Het geven van verhoudingen acht ik overbodig daar de één een halve, de ander drie liter, een portie noemt. Wij beginnen met griesmeel, 1 liter water met of zonder melkpoeder wordt aan de kook gebracht, met 150 gram suiker. 200 gram griesmeel wordt aangemaakt met een beetje niet te heete melk, tot een vrij stevig papje. Indien de melk kookt, dit toevoegen en na gestadig roeren ± 10 minuten, afgezet en in een met water omgespoelde kom gegoten en laten stollen of koud worden. Wil men er een passende saus bij, dan vijf à zes lepels jam of ½ blik orange juice, verdunnen met water ± 3 dl 30 gram, aan de kook brengen, en binden met 3 lepels maizena of custard, op een halven liter vocht. Een klein stukje boter erdoor en boven op, dit ter voorkoming van z.g. vel.

Pudding lossen!

Jean Magrijn.
97539.